

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

Egy hasabos petit sorert 5 kr. Nagyobb terjedelmű többbar m hirdetések aiku szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön beigtatásért 30 kr.

A lelkészfizetés-kiegészítési vita után.

Szokottabb volna talán, ha czikkünk czimének ezt adnók: a Kongrua rendezési vita után: mert hiszen ezt a latin egyházból átszarmazott elnevezést, ahol a plebánosok és káplánok fizetés-minimumának kiegészítését jelenti, széltére használták a lezajlott vita előtt és alatt, képviselőházban és azonkívül a különféle vallásfelekezetekhez tartozók, akik hozzászóltak. De mi hagyjuk meg a felülírt czimet, — mert magyar ember által magyarázat nélkül érthető, s maga a vallásügyminiszter, aki benyújtotta a törvényjavaslatot, így nevezte el; pedig csak ő érthette legjobban, hogy miért — a törvényjavaslat czéljának, tartalmának megfelelőleg nevezte el azt így.

A vita lezajlott, a törvényjavaslat elfogadtatott s törvényvé válik.

Kétségen kívül vannak hiányai s messze marad a már félszázadot tetjesületlen reménységben megért 1848: XX. t. cz. 3. §-a mögött, A vita folyamán e hiányok bőségesen felhordattak, ami azt bizonyítja, hogy bár nem tüzetesen politikai tartalmu e javaslat, mindazonáltal kiváló országos fontosságú ügy: az államban levő nem r. katolikus és nem görög katolikus felekezetek lelkészei megélhetését kétségessé tevő fizetésének

e megélhetést valamennyire biztosító mértékre kiegészítése.

Szándékosan nem élünk a miniszter által használt kifejezéssel: »a nem kath. felekezetek lelkészei fizetésének kiegészítése.« — Mert amellet, hogy e kifejezés a törvényben kimondott egyenjogúság daczára még mindig rejt magában a segélyezésre megjelölt felekezetek iránt bizonyos lenéző megkülönböztetést, még a katolikus elnevezés lényegének sem felel meg tudvalevő dolog lévén, hogy a Krisztus elveire és tanára alapított eredeti keresztényen egyház, a minden embert, a föld bármely részén lakják is, egy Istenben való hit- és erkölcsi testbe egyházba összefűző szeretetnél fogva: közönséges — **katholikus** —; s minden mai keresztényen felekezet, csak mint ennek tagja: **katholikus együttevő**, elkülönítve azonban, akár a helvét, akár az ágostai hitvallásokra sat, hallgasson vagy bármi nével neveztessek: csak az egésznek része — **Keresztényen felekezet**. Kultuszminiszterünk ama »nem kath. felekezetek« féle megkülönböztetése tehát nemcsak nem helyes, hanem egyenesen nem értése a katolikus név hit- és erkölcs-elvi tartalmának, vagy ami ros-zabb, de amit nem akarunk feltelezni: elfogultsággal teljes és vallás

egyenjogúsági törvényeinknek nem kellő méltatása; hizelgés, a pápás egyház, a katolikus név önmagának tulajdonításában — a más felekezeteket lenéző — a keresztényen egyházat közönségesse tevő közszeretet nélküli — különválasztó öntelt kevélységének, amelylyel nem tudva az ultramontán »Néppárt« malmára hajtja a vizet.

De hát ne disszertáljunk a név származása, jelentősége és jogosultsága felett. Térjünk azon észleletek és gondolatok kifejezésére, a melyek a »Lelkész fizetés-kiegészítési vita után« bennünk önszemléletünk és ultramontán nyilatkozatok figyelemmel tartása után származnak.

Örömmel jelentjük ki, hogy a törvényjavaslat feletti vitában az országgyűlési pártok közül a függetlenségi és 48-as pártot vezette őszinteség, az ügy fontosságához illő komolyság, amely a törvényjavaslat halaszthatatlanságát, időszerűségét felfogva nem akadályozni, hanem hiányait akarta pótolni úgy, hogy az az autonómiával minél összeférhetőbb legyen és az 1848. XX. 3. §. szabását megközelítse, ha már e törvény — a mai viszonyok miatt — egészen még mindig életbe nem léptethető. Minden más pártot politikai számítások vezettek.

Nem volt ettől ment, magát a törvényjavaslatot változtathatlanságig vé-

Az özvegy.

— A Debreczen eredeti tárczája. —

Irta: **Falkovsky Fjodor.**

Nagyon helyesen cselekedtem, a mikor barátaim tanácsára az éjjeli vonatot használtam. Ily módon elkerülhetem a Nikolai-vasutnak elviselhetetlen melegségét és a jobbára nappal közlekedő vasutakon észlelhető rengeteg tolakodást. Abban a reményemben azonban hogy üres kocsit talalok, csalódtam, mert a mikor beszálltam, két nővel kerültem szembe. Valószínűleg az urnó volt és szobaleánya. Az előbbi mély gyászba öltözve, rendkívül bánatosnak látszott, a szobalányt pedig olyannyira igénybe vette urnójének gondozása, hogy jelenlétemet egyikük sem vette észra.

Gyakran hallottam már azt az állítást, hogy asszonyok igazi fájdalomra nem képesek. Bizonyosságul ennek azt hozták föl, hogy a hölgyek epp gyászidejük alatt, valosággal kétségbeesnek szabónőjüket. Bármint legyen az en vis-a-vis-m kivétel volt, Kalapja hanyagul volt odátéve sötét, rendezetlen hajára, ruhája oly bő volt, hogy idomait teljesen eltakarta, a hölgy arcvonásai pedig a kétségbeeséssel hatalmas vigasztalhatatlanságot fejeztek ki.

Még fiatal nő volt, akinek korát bajosan lehetett volna pontosan megállapítani. Örezáit a könnyek kipirították, felduzzasztották, vonásaiba sok álmatlan éjszaka gondteltjes barázdákat ékelt, és így azt sem lehetett megítélni, hogy szép-e vagy sem. Közelebbről figyelve

meg őt, szépek véltem. Az egyetlen teremtes amelyre a hölgy időnkint ügyet vetett egy kis mopszli kutya vol, mely ott feküdt az ölében Morgó, bóráságtalan állat volt, a melyet csakhamar megutáltam. Ő azonban simogatta a kutyát és e közben észleltem, hogy a hölgynek igen kis keze van. Meg is csókolta a kis állatot és a legédesebb szavakkal becézgette.

— Mi lesz most veled, kis árva lelkem! — sugta ismétlenül a kis kutya fülébe. A esunya állat pedig vagy maga elé meresztette szeméit, vagy pedig aludt.

Három teljes óra hosszat ültünk már szemben egymással és még egyetlen szót sem szöltünk egymáshoz. A vasuti kocsiiban mély csend volt, amely a vonat egyhangu zakatolása mellett szenderegére esábitott.

A hölgy le is hunyta szeméit és óhajtsáinak véltem megfelelőni, a mikor a lámpást elfödtem a zöld takaróval. — Ennek hatása azonban igazán váratlan volt. — A hölgy rémült fölkiáltással pattant föl helyéből.

— Nagyságos asszonyom . . . az istenért, maradjon nyugodtan, ne féljen! kiáltott izgatottan a szobaleány és megragadta urnójének mind a két kezét. Megkórjuk az urat és megint világosságot csinál.

Be sem várva a további felszólítást, gyorsan vissza rántottam a zsinórt és jóvátettem hibámat. A hölgy csak most, a mikor a fülke ismét világos lett, vette észre jelenlétemet és néhány hálálkodó szót rebegett.

— Meghálok a félelemiól, ha sötétség környez. — mondotta.

— Hova utazik nagyságod, ha kérdezmem szabad? — szöltam én megragadva a hirtelen kínálkozó alkalmat.

— Szt-Pétervárra . . . a férjemmel . . . ő a vonat teberszállító kocsijában van: szölt tovább, a mikor fürkésző pillantásomat észrevette. Földi maradványait kiserem az utolsó pihenőhelyre . . . Oh, Istenem, el sem hishetem . . . Teljesen érthetetlen! . . . jajongott most.

— Talán hirtelen támadt baj? jegyeztem meg.

— Egyáltalán nem természetes halállal mult ki, — hanem meggyilkolták.

— Meggyilkolták? kérdeztem megilletődve és most úgy véltem, hogy megtaláltam e szokatlanul vad fájdalomnak magyarázatat is.

— Meggyilkolták az orvosok, az emberiségnek ezek a hőhérai. — mondta az asszony. — Hogy is képzelhető másként; hogy egy életérés, virágjában álló fiatal ember, a kinek semmi baja nem volt, néhány óra alatt halotta legyen. Azért vagyok vigasztalhatatlan, hogy oly esztelen voltam s ilyen kezekre bízam szegényt. Ha ajtót mutatok azoknak a szörnyetegeknek s magam ápoltam volna még ma is élne. . . Soha, sohasem fogom magamnak ezt megbocsátani.

Ezután a kitörés után kissé megnyugodott Elmondotta, hogy ferje városi építőmester volt egy szép, nemes ember, minden előnyös és kiváló tulajdonságnak valóságos

delmező kormánypart sem, a mint ezt az a merevség bizonyítja, a mivel az minden módosítást, pótlást, javítást visszautasított s azt eszközölte, hogy a törvényjavaslat úgy fogadtassék el, amint az tárgyalás alá került, mint minden javításon, pótláson felül álló alkotás!

A többi pártok vezérszónokainak kifejezései meg éppen azt a meggyőződést kellett fel, hogy a kormányjavaslat-megbuktatás gyönyörűségén kívül, a »nem katolikus felekezetek« lelkészeinek fizetés kiegészítésének ügyéből, az úgynevezett »katolikus«, jobban mondva ultramontan tendenciák számára igyekeztek jövőre tökéletesebbé, a midőn például a prot. autonómia sérelmét látva a törvényjavaslatban, ennek érinthetlenségéért törték a lándzsát.

Valóban a távolról szemlélőnek lelkébe akaratlanul is betolakodott a gyanu, hogy ez az autonómia iránti buzgóság nem őszinte, hanem mondva csimált számítás. Néppárt, ultramontan, hierarkhi, autonómia oly fogalmak, oly életnyilatkozatok a melyek egy pokróczon nem árulhatnak.

Azzal a rágalommal, a mit a hazafias prot. felekezetekre szórtak, az inspirációt a hazán és politikai magyar nemzetén kívüli tekintélytől vevő ultramontanok: önmagok diszkreditálják a felekezetek autonómiaja iránti őszinteségüket s csak »vakulj magyar« t játszanak.

Nem szűnt meg a rágalomzás a javaslat megszavazása után sem. Most is azt mondják, hogy »a hivatalos prot. köröknek — Tisza Kálmán — nem volt csupán csak egy céljuk: hogy még jobban összekovácsolják a kormányhatalmat a felekezeti politikával«, — hogy az állam vagyis a kormányhatalom egyet jelent a protestánsok uralmával,

azért nem képezhet sérelmet az autonómia, ha lelkészeik az államhatalomnak kiszolgáltának.

Mit jelentene ez más, mint hatalmuk feltését azoknak, a kik abban századokig féltelenkedtek és kéjelegtek, s nemis tételezhetik fel, mivel magok egész egyházi szervezetüket a szenturalmi rendszerre alapították, hogy egy szinten századokon át szabadságban élő önkormányzó testület, mint a milyen bármely magyar prot. egyház, le ne tudjon térni autonóm életpályájáról, ha neki fizetést és hatalmat kínálnak. Ők mondják azt, a kik hazánk egész életében az államtól nyert javakból éltek fényben és most is abból élnek gazdagságban!

Nem, csatlakozhatlan és egyedüli egyházi hatalom készséges szolgái! A prot. egyházak az 1848. XX. t. cz. szösz szerint életbeléptése esetében sem adják el, bármely államhatalomnak, önkormányzatban álló szabadságukat mely hitökkel erkölcsi érzésükkel megegyezik és a melyhez történelmi joguk van. Az államhatalomról sem feltételezhetik, hogy a lelkészfizetés kiegészítés csekély díjáért ezt kívánják; sőt a l k o t m á n y o s magyar kormány még az 1848: XX. t. cz. teljes életbeléptetése esetén sem lenne hajlandó a prot. autonómiát — nem konfiskálni, hanem csak meg is csonkítani; amely a hazai szabadság és alkotmányos életnek ments-vára volt századokon át; ahhoz menekült a kiirtási törekvések elől, a haza minden alkotmányos szabadság iránt érző gyermekére, — tehát »katolikusra«, protestánsra tartozólag egyirant. Mert a kormány és kormányzat változhat, de az alkotmány iránti törhetlen szeretetnek meg kell maradnia. Meg is marad. Negydfél millió magyar protestánsban a

mult emléke iránti tisztelet, egyházi neveltetése folytán kifejlett szeretet a szabadság iránt és önkormányzati életgyakorlat — biztosíték arra nézve, hogy az autonómia nem vész el, sőt csak meg sem csorbul. Ha bármely államhatalom ához zsarnok kézzel nyulna: megtalálná a nemzedékben a Bocskay, Bethlen, Rákóczy korabeli ősök önfeláldozását.

Hát csak hagyják magukra a protestánsokra, saját autonómiájuk ügyét. S ha ők elismerik is az egyházak irányában az állam ellenőrző jogát s azt tartják, hogy ennek kell lennie, egy ilyen sokféle vallású és nyelvű államban ad az egyházak lelkészeinek fizetési kiegészítést, akár nem: azt is érezték, hogy erre nem miattuk van szükség, hanem sokkal inkább azok miatt, a kik akár politikai, akár vallási üdvöt nem saját hazafias és keresztyéni ihletökből, hanem külföldi hatalomtól várnak. A protestánsok csak attól tarthatnának, ha egyházaikba lopódnék be a sátán, hatalom képében s kiszorítaná onnan a hamisítlan demokráciát, mely autonómiájuk éltető lelke, a mint ennek némelyekben sajnos jelenségét vehették is észre. De talán még tovább haladnának a lejtőn, megbírálják magokat s alkalmazzák a szavazat szabadságában álló kerékkötőt, hogy vissza ne fejlődjenek s hierarkhia helyett a hiérarkhia utvesztőjébe ne hulljanak.

A törvényt végrehajtják. A szegény lelkészeket segítve lesz úgy — a hogy, mert bizony 800 forint sem megfelelő egy olyan előkészítést igénylő és anyifelé ágazó elfoglaltatással járó pályajutalmul, mint a lelkészi, ha ezen a lelkészi gondoskodást, a hívek társadalmi vezetését is komolyan teljesítendő kötelességnek tekintjük.

mintaképe. Valamely szivbaj, a melynek fejlődését elmulasztották megakadályozni az orvosok, okozta ferje rögtön halálát. Meg cseveggett, tréfálkozott vele, azután hirtelen rosszul let fogta el s két óra múlva már halott volt.

Mig beszélt, mind növekvő részvétellel néztem a szokatlannul gyöngéd teremtményt s szinte bizton sejtettem, hogy ezt a súlyos csapást nem sokáig fogja túlélni.

— Gyermekei nincsenek, ugy-e bár? — tudakoltam, a mikor egy kis szünet állott be beszélgetésünkben, gondolván, hogy az anyai kötelességre való figyelmeztetéssel kissé elvonnom a szomorú tárgytól.

— Nincsenek. Ezt a boldogságot megvonta tőlük a sors. Egész gyöngédsége engem illetett, meg a szegény Sipszit, a ki most hozzám hasonlóan elhagyatva áll a nagy világon. Ugy tekintem őt, mint egy reám hagyott drága emléket, és amíg él, magam mellett fogom tartani.

— Meg kellene kísérlelnie a pihenést, nagyságos asszonyom — ajánlottam. — Erő közel állanak a kimerüléshez és . . .

— Aludni? — kiáltott hevesen — lehetetlen. Hogyan tudnék csak egy pillanatig is nyugodtan aludni azoktól a gondolatoktól, a melyek szüntelen gyötörnek. Tudja, — szólt halkan, közelebb húzódva hozzám — az a szörnyű gondolat üldöz, hogy szegény Wanjamat élve temették el. . . Hiszen alig képzelhető, hogy az az ember, a ki frissen és jókedvűen vacsorázott velem, két óra múlva hideg hulla lehessen. . . Hígyje el, az orvos nagyon felületesen vizsgálta meg . . .

— Ne gyötörje magát így iszonyu föltevéssekkel, hisz ezek a gondolatok a tébolydaba kergetik . . .

— Ah, a téboly valóságos jótémény volna számomra, igazi megváltás —

A boldogtalan asszony elrejtette zsebkendőjébe arcát és hangosan zokogott. Miután képtelen voltam vigaszára lenni, némán ültem helyemen s szomorú gondolatokba merülve néztem ki a vagonablakon a sötét éjszakába, míg a vonat szélesebben haladt. Végre a természet érvényesítette jogait. Az asszony szabados lelegzetvétele elárulta hogy végre elszunnyadt.

— Urnőjének állapota igazán aggodalmat kelt bennem, — szóltam halkan a komornához. Ha ez így tart, veszélyben forog elméjének épsége. Nincs biztosítva az özevgy jövője? Ez természetesen még inkább . . .

— Oh nem — sutogott a komorna. Urnőm egy nagy ház tulajdonosa, azonkívül is mintegy 40000 rubelnyi vagyon ura. Eltökélt szándéka különben hogy egész vagyonát egy kolostornak adományozza, a hova ő is elvonul a világ elől. Mindenesetre ez a legjobb a mit tehet, hisz az életnek úgy is minden öröme meghalt az ő számára.

Másnap reggel a vonat Sz.-Pétervárra érkezett.

Egyrészt örültem, hogy különös utitársaimtól megszabadultam, másrészt azonban fájt a válság, mert úgy éreztem, mintha valami haldoklótól bucsuznám.

A sors azonban másképp határozott.

Mert alig két évvel később két utitársommal újból kellett találkoznom. Szolgálati ügyben Odesszából Moszkvába utaztam. A déli állomáson, a hol a két szembejövő vonalnak találkozni kellett, besiettem az ebedőbe.

— Itt kedves barátom, még van helyük, hallottam egy dallamos hangot közvetlen közelben, úgy, hogy hirtelen odafordultam.

Előttöm elegáns gyászruhás hölgy állt, a kinek arca boldogságtól ragyogott. Az a másik, kit kedves barátomnak szólított, széles vállú, óriás bajszú katonatiszt volt. A piécér időközben behozta az ételt, melyet megrendeltem és nem törődtem tovább a párral, a mely velem egy asztalhoz ült. Gyorsan, mint a vasuti vendéglőkben szokás, elfogyasztottam az ételt, hirtelenében pár pohár bort is ledöntöttem, fizettem, felálltam és távozni készültem.

— Kérem . . . uram, az ön szivarárcaja! — kiáltott valaki mögöttem. Megfordultam, és egy fiatal leány sietett felém.

— Olga! szóltam meglepetve, a mint a gyászoló szép asszony szava leányát megösmertem.

— Igen szépen köszönöm. Hát maga hogy kerül ide?

— Délvidékre utazunk.

— Kik?

— Nos, hát a nagyságos asszony és én. — Ön valószínűleg másnak a szolgálatába lépett, mint hogy urnője zárdába ment?

— Isten ments! Hát nem ismertem meg?

Az a hölgy ott . . . a tiszt mellett . . .

— Ah igen! . . . Tényleg . . . hol is volt a szemem? Ki az a tiszt?

A prot. lelkeket csak egy tarlja aggodalomban, a min az a törvény nem segít, amit a miniszter teendőjének nem tart s ha az autonómiát re-pektálja nem is tarthat; de legalább meg kellett volna adni a figyelmeztetést, a javaslat benyújtása előtt az autonómiáknak, hogy a d o r e f o r m által tegyék a készitendő törvényt általánosabb és társadalmi kívánalmaknak megfelelőbbé — a nép egyházi adó ügyének rendezésével, a teher méltányosabb elosztásával. Ez nem történt meg. Emiatt a törvény hiányos. Emiatt csak parányi lépés az az 1848: XX. t. cz. 3. §-a felé. Elismerték ezt a hiányt a vitában, de a miniszter pótlását az autonómiák teendőjének mondta. Nohát csinálják meg az autonómiák — de nem késve!

— a — r.

A háború.

Ütközeteket, nagyobb tengeri csatákat jelentenek. A harc heve azonban nem Kuba szigete körül dult, a mi már egy hét óta tartó ostromzár mellett természetesebb és érthetőbb lett volna, hanem a Filippi szigetek táján és Manilla körül.

Döntő jellegű ütközetek mind a mellett ezek sem lehettek, mert a táviratok, bár jobbra spanyol eredetűek, az amerikaiaknak nagy vereségeit hirdetik ugyan, elég leplezetlen azonban kitérnek annak megállapítása alól, hogy a spanyolok győztek-e.

Valószínű tehát, hogy ez csak próbameközés volt, a nélkül, hogy akár az egyik, akár a másik ellenfél olyan előnyt vívott volna ki, a melyet a jövőre nézve nagyobb hasznára fordíthatna.

Távirataink különben a következők:

Madrid máj. 3. A Cienfuegos ostromzását teljesítő ellenséges hajók elfogtak egy spanyol kereskedelmi hajót, mely alkalommal egy ezredes, egy orvost, 6 tisztet és 3 altisztet foglyul ejtettek.

— Istenem, milyen nehéz felfogásuak a férfiak! Ki lenne más, mint a völgyénye. Hisz az első pillantásra meglátszik rajtuk. A völgyény szüleikhez utaznak... négy hét múlva letelik a gyász ideje és akkor... akkor lesz a lakzi...

— Igazán meglepő ujság — mondtam s megkerdeztem:

— Hat Sipszi?

— Oh, az az utálatos mopsz nagyon terhese volt már az asszonyomnak s elajándékozta. Nem akarja üdvözölni a nagyságát? Bizonyára nagyon örülne neki.

— Sajnos nincs már időm, adja át tiszteletemet és őszinte szerencsekívánataimat.

— Köszönöm.

Harmadikat csöngötek. Kocsimba ugrottam s még a kocsis ablakából láttam Olgát, a mint bucsut intett s azután hangos kacajra fakadtam.

— Szabadna vidámsága okát tudnom? — kérdezte egy öreg tanár, akivel együtt jöttem Odesszából s együtt mentünk Moszkvába.

— Egy mopszli jutott eszembe. Elmondom a történetét — mondtam, majd hirtelen elkölyödvá hozzátettem.

— Hogy nevetni kell-e a történeten vagy sirni — ön határozza el, tanár ur. Hallja csak...

Es elmondtam az özeveg meséjét. Az öreg tanár figyelemesen végighallgatott s csak ennyit mondott:

— Asszonyok — helyesebben — emberek! — de nem nevetett hozzá.

Z. Z.

A többi utasoknak megengedték, hogy a hajóról eltávozzanak. Az utasok vallomása szerint az Argonauta spanyol hajót amerikai matrózok kifosztottak.

London máj. 3. Tegnap az a hír terjedt itt el, hogy az amerikaiak a Filippini szigeteken vereséget szenvedtek és 5 hajót veszítettek volna. De mindeddig nem nyert meg erősítést.

Madrid máj. 3. Manilla mellett második tengeri csata is volt. Az amerikai hajóraj nagy veszteségeket szenvedett. A Mindanao és Illoa spanyol hajók könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Bermejo tengerész miniszter üdvözölte a tengerészetet hősiességéért.

New York máj. 3. A The Journal honkongi távirata szerint ott az a hír kering, hogy Manilla mellett elkezdett tengeri csata volt, melyben az amerikaiak győztek volna. Az ütközet rövid, de élénk volt. (A Reuter ügynökség ehez a jelentéshez megjegyzi, hogy ezek a hírek Washingtonban nem találnak hitelre.)

London máj. 3. A Reuter ügynökség jelentése szerint Londonban az a hír van elterjedve, hogy a Filippi szigeteken ütközetre került a dolog, melyben az amerikaiak 2 hajót és 500 embert veszítettek volna. A spanyol hajóhad egy részét 2000 matrózzal tönkretették.

A New-Yorkból szerzett értesülésekből az tűnik ki, hogy ott a csatáról semmit sem tudnak.

Madrid máj. 3. Manillából érkezett magán távirat szerint az amerikai hajóraj reggel 5 órakor megjelent a Cavite öböl előtt és élénken kezdett ágyuzni a spanyol hajórajra és az erődökre. A »Don Juan d'Austria« spanyol czirkáló hajó erősen megrongálódott. Egy hajót felgyújtottak. Az amerikai hajóraj kénytelen volt visszavonulni, mert jelentékeny sérüléseket szenvedett.

Madrid május 2. A manillai tengerészeti hivatal a következő jelentést közli:

Ejfélkor sikerült az amerikai hajóhadnak a kikötő bejáratát hatalmába ejtenie. Hajnalhasadás előtt 8 amerikai hajó állott csatavonalban Cavite előtt. Fel 8 órakor reggel a »Christina« czirkáló hajó eleje kigyulladt. Nem-sokára a hajó hátsó része is lángban állott, Montejo ellentengernagy a vezérkarral az Isla de Cuba-ra ment. 8 órára a Christina és Castilla czirkáló hajók teljesen leégtek. A többi hajó a melyek sérüléseket szenvedtek visszavonult a baco-i öbölbe. Nehányat közülök el kellett sülyeszteni, nehogy az ellenség kezébe kerüljenek. Veszteségünk jelentékeny Cadassa kapitány is elesett.

Madrid, május 2. Nehány miniszter, a kiket megkerdeztek, mondták, hogy a Manillából érkezett hírek szomorúak; de bécsületére valnak a hajóhadnak, Bermejo kijelentette hogy az ütközetről részleteket nem mondhat, annyit azonban mondott, hogy a jelentések az eddig ismerteken nem változtak.

Paris, május 2. Egyes hatalmaknak a spanyol-amerikai háboruban való kifejezett állásfoglalásáról szóló jelentésekkel ellentétben a Temps tudni véli, hogy a hatalmak bevárják az alkalmas időpontot arra, hogy a béke érdekében intervenáljanak. A hatalmak nyíltan készülődnek a hadviselő államoknak a saját beismerésük szerint szükséges közvetítésre.

London, május 2. A Manilla-öbölben lefolyt nagy tengeri ütközetről eddigelé meg csak spanyol tudósítások érkeztek ide. Ezek szerint a küzdelem mindkét részről emberben és anyagban súlyos veszteségekkel járt, de nem volt döntő. A szombatról vasárnapra hajót éjjel az amerikai hajóhad, daczára a spanyolok aknáinak, a sötétségben utat lelt a Manilla öbölbe. Mikor a nap fölkelte, a spanyol hajóhad csatarendben találta magával szemben az amerikai hajórajt. A spanyol hajók Cavite előtt, 9 mérföldnyire Manilla déli részétől, a szárazföldi ütegek védelme alatt a harcot. A spanyolok tulsúlyban voltak — Hét hajójuk volt: a Rajna, Krisztina, Izla de Cuba, Izla de Ludzon, Don Antonio de Ulloa Don Juan d'Austria, Castilla és Velasco és tíz ágyunaszádjuk. Az amerikai öt csatahajó: az

Olimpia, Baltimore, Baleyk, Boston és Concord és két ágyunaszádjuk mindemellett kétszer olyan tonna-tartalommal rendelkeznek, mint a spanyol hajóhad együttvéve. Az amerikai hadihajók azonkívül újabb szerkezetűek és hatalmasabb ágyúkkal vannak felszerelve.

Madrid, máj. 2. A »Liberal« manillai távirata szerint Montejo ellentengernagy úgy nyilatkozott, hogy a spanyol hajóraj el van vesztve. A »Mindano« legénységet megmentették. Az angol konzul érkezett az amerikai hajóraj parancsnokával, de nem tudják, hogy miről folyt köztük a tanácskozás. Az ellenség állást foglalt Manilla előtt és ostromzár alá vette a várost, a lakosság kimenekül, mert bembázástól tart.

Washington máj. 2. Az amerikaiak manillai győzelmének híre itt nagy lelkesedést kelt. Az utczakon igen élénk az élet. Mac Kinley elnök és a kormány tagjai nagy megelégedésüknek adtak kifejezést, de tartózkodnak a győzelem hírének minden kommentálásától. A tengerészeti miniszterium néhány tisztviselője abban a véleményben van, hogy újabb, jelentékenyebb tengeri átközetre kerülne a dolog.

Madrid, máj. 2. A sajtó a tegnapi napot gyászosnak, de dicsőségesnek mondja nyugalomra és a jövődiadalokban való bizalomra int. Havannából érkezett távirat szerint Molina csapata Bayamo mellett megverte a fölkelőket. Harmincz fölkelő és egy spanyol elesett.

Caracas, máj. 2. Venezuela köztársaság kijelentette semlegességét a spanyol-amerikai konfliktusban.

Tampa, máj. 2. Chickamangából, Mobileből és New-Orleansból 4 gyalogezred érkezett tegnap ide. Majdnem bizonyosra veszik, hogy a csapatok legkorábban 10 nap alatt indulnak el Kubába.

Yokohama, máj. 2. A japán kormány közzé teszi semlegességi kijelentését a spanyol-amerikai háboruban.

A „Május első napja“.

A várva várt tavasz eljöttének bizonyosságára, ugyszólván közörmő tárgyára tetelére, mérsékelt léghőmérsékletű hazánkban, régidők óta Május 1-ső napját szokták megküönböztetéssel megülni.

Nem, mintha a máj. 1-ső napja okvetlenül és mindig kedvező volna ünneplésre, nemis mintha ezelőtt már nem lehettek volna kedves tavaszi napok, azután pedig nem lehetnének szomorú időváltozások, melyek különösen a természetével foglalkozók szívében az öröm hevülését megfagyaszthatják, hanem mert az embernek oly óhajtott a hosszú tél után a kikelést, hogy ezt megünnepelni vagyakozik. És ennek a vágyakozásnak kielégítését Május 1-ső napjához köztöte.

Különösen indokolt volna ez a természet kebeléhez közel álló, földből termelő mező vagy kert-munkásoknál, amikor már reménységük valóságba kezd átmenni: a vetések zöld szőnyege már szárba emelkedett, sőt kalásza fejlődött: a fak virágdiszbe öltöztek s.b. De hát a városok falai közt a műhelyek zárt levegőjében, vagy a gyárak gőz és füstködében a természet gyengéd lehetétől elzárt munkás éppen nem vagyakozhatik-e a szabad természet derítő látása felfrissítő levegője mindennel onként kínákozó örömeivel? — egy napon? amidőn a természet kebele már kinyílt, felvette virágdisszel ékített ruháját s mintegy hivatog: Jertek keblemre, kik engem szeettekt, hozzá, az általam ingyen adott kéjelvezet után vagyakoztok — jertek természet gyermekei!

Bizonyára jogosult úgy a mező, és kertmunkás vagyakozása a tavaszünnepe után, hisz ők egyszersmind létfontartási munkájok eikezhetése és folytatása felett való örömük kifejezésének is szentelik e napot, — mint a kézi és gyáripari munkásoké. Ezek meg munkahelyiségük zárt és sokszor romlott levegőjéből — életösztönből kapva-kapnak a szabad természet romlatlan levegője után.

Ha látjuk hát a Máj. 1-ső napi közderültséget, a szabadban tolongást, a lázas élvezet vágyát, — a fennebbiekől magyarázatát és indokolását megértve: nem csudálkozhatunk sőt buzditásul azt mondhatjuk: Elvezettek természet gyermekei, természetbe szerelmesek élvezték az önként kínálkozó percz gyönyöreit... tettek. a ti ünnepeitek e nap — használjátok!

És a munkások fel is használták e napot, ugyszólván ösztönből, vagy ösztönné vált szokásból.

Hát amikor még e nap Vasárnapra esett, munkaszünetnapra, a mikor a munkában, keresetben sem esett hátramaradás, tehát semmiféle zavarta meg a munkások és munkaszerződők találkozóit és közrészvételét a ritkán kínálkozó élvezetekben.

Egy ilyen vasárnap volt a legközelebbi máj. 1-ső napja.

Szép derült nap aranyozta meg felkelésével szinte hivatott, csalogatott a zöldbe, a természet kebelére.

És nem teljesülhetett a munkások vágya — megakadályozta a máj. 1-ső napjától főlő törvény. Igen, mert ami hajdantól fogva csak nem régen is még tavaszünnepe volt és minden veszélyes cél nélkül csupán ártatlan mulatozásra nyújtott alkalmat, azt ma már mind a mező — mind a gyármuukás mozgalom az elfajuló szociális törekvések protegálására sőt kihívó tüntetéseire használja, a melyek ezt veres Május 1-ső napjává is tehetnék.

Ezt a társadalmi — ez idő szerint fennálló és jogosultnak tartó közrend érdekében örökös törvény megengedni nem akarja.

Habár megengedjük is azt, hogy vannak a szociális munkások olyan követelményei, a melyek a munkások helyzetének kivanatos javítását célozza — s e tekintetben vele rokonszenvezünk, de a túlzó követeléseknek a társadalmi rend felforgatására átvitelét és módját nem helyeselhetjük s magokra a munkásokra nézve is veszélyesnek tartjuk; nem foglalkozunk a máj. 1-ső napi munkás mozgalmat korlátozó törvény bírálatával.

De azt kérjük, hogy hát a törvény intencióját túlhaladól szabadd-e kiterjeszteni máj. 1 napi gyülekezésnek korlátozására? Ma erre egész határozottan nem-mel felelhetünk.

A kormány pedig ezt követte el a H-böszörményi máj. 1-ső napjára a tervezett gyűlés betiltás általi megakadályozásával, a mit még anélkül a tizenkettedik óra utolsó percében távirattal is adott ki.

Ez a gyűlés nem úgynevezett szociális-tak által rendezendő munkás gyűlés leendett, hanem a nagyon időszerű v a m p o l i t i k a i tanácskozás útján való tiltakozásra szolgáló alkalom: amilyenek már sok helyen történtek avégett, hogy lássa és értesse meg a kormány a még mindig meg nem történt kiegyezés függő és nyomasztó idejében a közvéleményt és a független Magyarországot letele és fejlődésével összefüggő kérdést ez Ország és nemzet közelgő sürgőségeire oldja meg, amely által a midőn a szabad Magyarállamiság feltételét megszerzi — a szövethet Osztrák-Magyar birodalom Osztrák része ellenében is fedezheti magát azzal, hogy a Magyarbirodalom nagy többségének követelménye elől kitérni nem lehet s az Önálló vámtérületet tény legalkossa meg.

Hát nem politikai szükségesség ez... Kormányra, Allamra, Nemzetre — egyarant s nem törvényes, hanem csak eszélyes dolog volt betiltani a H-böszörményi gyűlést azért, mert esetleg annak jóval előbb kitűzött ideje Május 1-ső napjára esett, de Vasárnapra is, amikor a képviselőház ülésének szünetelése azt is megengedte, hogy Kossuth Ferencz és több független és 48-as párti képviselő ott jelenlehessen, amely maga a gyűlés rendben lefolyásának legfőbb biztosítéka leendett amint hogy már a végett Debreczenbe le is jöttek s itt vették a váratlan tudósítást, hogy a gyűlés meg nem tartható, mert a kormány betiltotta.

Nem tisztelt Kormány. Ezt a hatalmat a törvény ilyen esetben nem adja meg. Ez hatalmi túlterjedés, mely az alkotmányos szabadsággal meg nem egyezik. Magyarország államisága feltételeivel is ellenkezik.

A debreczeni színészet 100 éves jubileuma.

— Az előkészítő bizottság tervezete. —

Debreczen, május 3.

Ez idén ünnepli Debreczenben a színészet száz éves jubileumát. Hirt adtunk már több ízben arról az előkészületekről, melyet a »Csokonai kör« irodalmi társaság és Debreczen város részéről kiküldött bizottság eme kulturális ünnepe sikere érdekében meg tesz. A bizottság már az előkészítő munkálatokat befejezte s mint azt a Komlóssy Arthur főjegyző elnöklete alatt lefolyt gyűlésről felvett jegyzőkönyv mutatja, a jubileum tervezete immár határozott alakot nyert.

Adjuk az érdekes jegyzőkönyvet a következőkben:

Kivonat:

a debreczeni színészet 100 éves jubileuma előkészítésére alakított vegyes bizottságnak 1898 ápril. 8-án tartott ülése jegyzőkönyvéből.

1. szám.

Elnök Komlóssy Arthur főjegyző a megjelenteket üdvözölvén az ülést megnyitja és javasolja, hogy az eddig történtek megismérlése végett az ide vonatkozó iratok olvasassanak fel.

Az előzetes intézkedéseket ismertető iratok felolvasatván a bizottság hosszabb eszmecsere után a színészetnek Debreczenben 100 éves fennállása megünneplése napjára 1898 október hó 23-ikát tűzi ki. Ez alkalomra szükségesnek látja a bizottság, hogy a debreczeni színészet 100 éves története megírassék; a történet megírására Géressy Kálmán tankerületi főigazgató ur felkéréstvé ő azt a városi levéltárnok urak szíves támogatását remélve magára vállalja, mit a bizottság örömmel tudomásul vesz és elhatározza, hogy a munka szellemi részének honorálása végett a »Csokonai kör« keresi meg, a munkának 1000 példányban való ingyenes kinyomtatását pedig a városi tanácstól kérésezi. A kinyomtatott munka a Csokonai kör kiadványát és tulajdonát képezendi, mely azt áruba bocsájtva, a befolyó összegből fedezendő a jubileum egyéb rendezési költségei.

Az 1898 október hó 23-án tartandó jubileum programját a bizottság a következőképen állapítja meg:

Délelőtt 10 órakor a Csokonai-Kör matinéval egybekötött diszülést tartana a Megye háznál, mint a hol vagyis a megyeház helyén volt régi Fehérlő hoz címzett vendéglő udvarán épített állásban 100 évvel ezelőtt az első színtársulat városunkban működött, ezen matinéra meghívátnának a városi, megyei és más helybeli hatóságok és testületek s annak egyik főpontját a debreczeni színészet 100 éves történetének rövid ismertetése képezi, a melynek az általa megírandó műből leendő összeállítását és felolvasását Géressy Kálmán tankerületi főigazgató ur szintén magára vállalni sziveskedett. Az ülés megnyitása s a többi program pontok meghatározása iránt a Csokonai-Kör választmánya gondoskodik.

A matiné után volna az első magyar színi előadás 100 előtti színhelye emlékének megörökítése s az e célból a megyeháza

falába illesztendő emléktáblának leleplezése. Az emléktáblának előállításai költségei szintén a Géressy Kálmán ur által megírandó 100 éves történeti munkának elárúsításából be folyó összegből a Csokonai-Kör által volna fedezendő.

Délbe 1 órakor a »Bika« szálloda disztermében társasbéd volna rendezendő, a társadalom különböző osztályait magában foglaló színműpártoló közönség és a színtársulat tagjai részvételével.

Este 7 órakor a színházban debreczeni születésű avagy művészi pályájukat itt kezdett országos hírvé lett színművészek és művésznők közreműködésével tartandó diszteradás tartatik, melynek rendezése egészen Komjáthy János színigazgató urra bízatik, ki azt kedves kötelességének tartja elvállalni, a vele járó anyagi és szellemi áldozatok meghozását is készséggel kilátásba helyezvén.

Szabó Kálmán

b. jegyző.

Ujdonságok.

A főiskola igazgató tanácsa.

Május hó 11-én veszi kezdetét városunkban az egyházkerületi közgyűlés, mely órási tárgyhalmazánál fogva előreláthatólag több napot fog igénybe venni. Az ev. ref. főiskola tanügyi bizottsága — mint a legfelsőbb véleményező fórum — ülést tartott, hogy előkészítse az egyházkerületi közgyűlésre a hatáskörbe tartozó tanügyi tárgyakat. Ezen ülés természetesen — miután a nagyközönség elé egyelőre nem tartozó dolgokat tárgyalt — zárt volt. Az anyagalmaz közben azonban sorra került egy olyan tárgy is, mely kiváló fontosságánál fogva már most is számot tarthat a nagy közönség érdeklődésére. — A főiskolai igazgató tanács szervezete s z a b á l y z a t á r ó l v a n s z ó. Ápril hó 19-én tárgyalta ezt a kérdést a debreczeni egyházközség presbiteriuma, mely azon állaspontra helyezkedett, hogy az egyházközségnek adassák meg továbbra is azon hatáskör, amely a debreczeni főiskolával szemben speciálisan megilleti. Ezt a határozatot tette aztán át az egyházközség a tanügyi bizottságnak, melynek tagjai közt ezen kérdésben a tegnapi ülésen kompromisszum jött létre. Az egyházkerület és a debreczeni egyház kiküldöttei között oly formán jött létre az egyezés, hogy az egyházközség kap az alakítandó főiskolai igazgatótanácsban nyolc tagot s kimarad a főgymnasium felügyelői eleben bennmarad az alakítandó bizottságban a főiskolai ügyész.

Végérvényes határozatot ezen fontos ügyben az egyházkerületi közgyűlés fog hozni.

* **Meszlény Lajos** országgyűlési képviselő állapota — mint értesülünk — annyira javult, hogy már a napokban elhagyhatja ke-repesi uti lakását.

* **A szabadságharc ereklyemuzeuma** tárgyában a Budapesten járt küldöttség tegnap este tartotta második ülését. Most már a nagy bizottságon van sor, hogy a szakértői véleményre meglegye a maga javaslatát.

* **Küry Klára Sömlő Emmáról.** A szegedi színházban ma és holnap este élvezetes hangversenyt rendeznek leránduló fővárosi művészek. A szegediek érdeklődését legjobban ilusztrálja, hogy a két estére már napok előtt minden földszinti és minden páholyjegy elkelt. A művész trupp »star-ja« Küry Klára. A »Szegedi Napló« kérésére a szeretreméltó

művész **»Megyünk Szegedre«** cím alatt tárczát is irt, — a melyben utitársait mutatja be.

A vendégszerepelt művészek közt ott van Somló Emma is, kit jól ismer közönségünk. A debreczeni színpad deszkáiról lépett egyszerre arra a magaslatra, ahol a nagy, a fontos művészetnek otthona van,

Küry Klára ír a kis Somló Emmáról is tárczájában. Igaz szeretettel foglalkozik vele. A következőket írja:

Es ott lesz az én lelkem édes rokona is Somló Emma A legérzőbb, legnagyobb színészi szív és kedély fog önök előtt megszólalni. Valabányszor a sokat czitált isteni szikráról van szó, én mindig önkéntelenül Somló Emmára gondolok. A »Hannele és az Ifjúság«-ban ő oly hangokat ismerttet meg velem, aminőket magyar színházban még nem hallottam.

Olyan ez a kis lány, mint az aranyhárfa. Ha csak hozzá nyulnak hangzik. Nézzék meg jól ezt a kis fekete leányt, a ki nem is szép, ő lesz színészetünk egyik legnagyobb alakja. Látni fogják az ő igazi, nedves könyeit, halani fogják mély lelkének poétikus rezgését és szemeknek se fognak hinni, mikor ez a kis tragika ott önök előtt a legpajkosabb szubretté fog átváltozni, aki énekel piczi gyermekhangjával, parodizál és tánczol és mikor mindezt látták, azt fogják velem mondani, hogy Somló Emma mindent tud.

* **Legfelsőbb kitüntetés.** Mauthner Ödön világszerte ismert budapesti nagykereskedőnek, kinek az orosz czár által történt magas kitüntetéséről csak a napokban emlékeztünk meg, ő felsége a király a csász. és kir. udvari szállítói címet adományozta.

* **Egy interpelláció.** A Park-klub vasárnapi közgyűlésén történt: A bájos hölgyek koszorujában ott ül és fiatal hévvel vezeti a társalgást a képviselőház szombati ülésének két főszereplője: Kossuth Ferenc és Perczel Dezső belügyminiszter. Egyszerre csak odafordul a pártvezér a miniszterhez:

— Egy interpelláció voltna.

— Lehetetlen és ugyan miről?

— Ma május elseje van és ha minden népgyűlést betiltott a kormány, hogyan engedhetette meg ezt a népgyűlést, amelyen maga a belügyminiszter is részt vesz?

— Ez csakugyan fogas kérdés. Kérem írásban kiadatni!

* **Kossuth gyalázói ellen.** A győri jogász ifjuság fölbivást intéz főiskoláinak ifjuságához és arra kéri, hogy Zimándy és Zelenyák, mint a Kossuth Lajos emléket gyalázó füzet szerzői ellen indítson mozgalmat »szellemi fegyverekkel — mondja a felhívás — a toll s az élő szó hatalmával.« A fölbivást Anda Gyula ügyvédjelölt és tizedhat joghallgató írta alá.

* **Magyar huszártiszt az amerikai hadseregben.** A Pécsei Napóban olvassuk a következőket: Amerika hadseregében egy magyar huszártiszt is van. Szily László volt pécsi huszárfőhadnagy, Szily László Baranya vármegye nyugalmazott alispánjának fia az, a ki részt vesz a spanyol-amerikai háborúban, mint az Egyesült Államok hadseregének őrnagya. Szily László a katonai pályára készülve, kitűnő eredménnyel végezte el a hadiskolát. Művelt ember, hibátlanul beszél francziául, stb. A walesi herczeg nevét viselő ezredben volt ezelőtt főhadnagy és Lembergben volt garnizonban. Mint sok fényes karriert, az ő pályáját is tönkre tette a kártya. Ő is játszott és vesztett. Vesztett oly nagy összeget, hogy előteremtteni nem tudta. Ez rövid idővel a amerikai és spanyol konfliktus kitörése előtt történt. A főhadnagy kénytelen volt lemondani tiszti rangjáról és elhatározta, hogy belep A m e r i k a hadseregébe. Amikor zsebében volt a kinevező okmány, utra kelt Amerika felé. Hamburgból küldötte aztán Pécsre a hadkie-

gészítő parancsnoksághoz a honvédelmi miniszternek szóló kérvényét, hogy hátralevő hadkötelezettségének Amerikából való visszatérése után tehessen eleget.

* **Szerencse a szerencsétlenségben.** Pongor Jánosné ma délelőtt kivett a helybeli takarékpénztárból 106 frtot. Száz frtot a kosarába, hat frtot pedig a tárczájába tett. Ez volt a szerencse, mert a zsebében levő tárczát a pécsi soron ellopták, míg a kosárban levő százaz megmaradt. A rendőrségnél Pongorné jelentést tett. A zsebtolvajt nyomozzák.

* **Öngyilkos huszár.** Megdőbentősen sok Debreczenben az öngyilkosságok száma. Napok óta egyik életunt ember a másik után oltja ki életét s válik meg a rá nézve elviselhetetlennek hitt élettől. Tegnap délelőtt egy huszár szakaszvezető lett öngyilkossá. A Vilmos huszárok Debreczenben állomásozó hatodik századánál szolgált. Jóravaló, szorgalmas, törekvő katona volt, akit bajtársai nagyon szerettek. Tegnap délelőtt revolvért vett magához és a salétrom kazánjában szíven lötte magát. Az esetről azonnal értesítették az ezredorvost, aki a helyszínére érkezve már csak a beállott halált konstatahatta. Az öngyilkos huszár holttestét a katonai kórházba szállították, ahol ma délelőtt fogják felboncolni. Tettenk okául szerelmi csalódást emlegetnek — Temetése holnap lesz.

* **Eltűnt kékításka.** Tegnap este 10 órakor M o l d o v á n János nagy állomás 3-dik oszt. várótermében elaludt. Mikor álmából fölébredt, már induló félben volt a vonat, melyen szülővárosába Fogarasra akart utazni. Meglepetéssel nézett körül a váróterembe, de az elalvás előtt feje alatt levő kuferjét sehol sem látta. A vonat tova robogott és ő itt maradt egyedül, ruházat nélkül. Mert a lopott táská 85 frt értékű ruhaneműt tartalmazott. Jelentést tett a vasuti rendőrségnél, jelezvén, hogy egy paraszt emberre gyanakszik, ki a váróteremben volt.

* **A csodaművész.** A Pécsen született s világhírűvé lett Frankl Mór, ki gyors egymásutánban képes a legnehezebb és legbonyolultabb számfeladatokat megfejteni, városunkban időzik és ma este 8 órakor a Bika étteremben előadást tart. A híres fejszámoló művész egyik munkatársunkkal szóba eredven, megkérdezte, melyik évben született. Munkatársunk megmondta, hogy 1861 július 25-én született. Erre Frankl rögtön megmondta, hogy akkor csütörtök volt s azóta volt 9 szökőév, 13.469 nap, 323 óra, 19.382,400 másodperc és 1.162.944000 másodperc. Ez a számítás csupán másfél perczbe került.

* **Igen elegáns nyári női toiletteket.** gyönyörű szép női ruhákat készít a legújabb divatlapok mintáira K r o n o v i t z Matild Nagyuj-utca 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

* **Uj szabadalmak.** A m. kir. szabadalmi hivatal a következő leírásokat küldte be: Fuvó gáztartály folyadék nélkül acetilén és egyéb világítógáz számára. Bélyegző festék husneműek bélyegzésére. Nickel fémlevonatok és eljárás azok előállítására. Acetylengáz fűlesztő, hordozható lámpa. Uj sérvkötő. Ujítások lángcsöves kazánokon. Ujítások kompakt fődémeken. Ujítás füstemesztő tüzelesek. Készülék lemezeknek bőrhulladékból való előállítására. Ujítások hordók csapoló lyukainak elzárására. Talicskával szállítható és ezzel egybekötött mérleg. Forgó dugattyus gép. — Kettős működésű borsajtó. Berendezés butoroknak az emeletről lebozsátsáára illetve felhuzására. Munkaidőt ellenőrző készülék. Falon függő redőny ablakok számára. Fonállal fűző gép könnykötészet számára. Kéziratok, rajzok stb. továbbítására szolgáló táviró készülék. — Elektromos jelfogó, Zsinórtalan mellfűző. Eljárás faszárítására és készüti ezen eljárás kivitelére, a fának destillatióra való előkészítése czéltábol. Mindazok, a kik a szabadalmak és találmányok iránt érdeklődnek, azok rajzait és leírását kamaránknál megtekinthetik. Sodronyok, rudak és csövek réztövez-

tekből való előállítására. — Eljárás lithografikus lemezek előállítására. — Tipografikus telegráf. Elektromos kotrógéprendszer. Eljárás mozgásoknak távközlésére. Pneumatikus sokszorosító gép. Szekrényes mángorló. Ujítások szénhidrogén illetve gőzgépeken. Javitások petroleum izzófény lámpákon.

* **Hirdetmény** A debreczeni helyőrség részére június hó 1-től 1898. év december hó végéig szükséges hus biztosítása czéljából 1898. május hó 17-én reggel 8 órakor a cs. és kir. 39-ik gyalogezred törzsepület irodájában (Pavillon-laktanya) ajánlati tárgyalás tartatik.

* **Szénszállítás a M.Á.V.-nak.** A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1899 évre vagy esetleg 3 évre szükéglendő darabos vagy koczka szén szállításának biztosítása tekintetéből f. hó 26-iki lejáratall nyilvános árlejtést hirdet, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

* **Dr Brunner Lajos** orvos lakása május 1-től Piac és Kossuth utca sarkán az első takarékpénztár palotájában van.

Egy hadnagy öngyilkossági kísérlete.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 3.

Megunta az életet, hát el skarta dojni magától. Egy gyöngé nyomás a pisztoly ravaszán és vége miudenek. — A halál hideg enyészete letörli a fájdalmat, miről azt hiszi egy husz eves ember, hogy elviselhetetlen.

A Debreczenben állomásozó 3-ik honvédegyalog ezredben szolgált Gyulay Gábor honvedhadnagy. Még csak rövid idő előtt lett azzá előléptetve. Tiszttársai és azok a körök, melyekben megfordult, szerették a dőlczeg, kedves fiatal hadnagyot, aki most a halállal vívódva fekszik a katona kórház kórágán.

Levelet irt az édes apjának Gyulay László B.-Ujfalu ev. ref. lelkésznek és barátainak. Azokban bucsuzik tőlük és az élettől.

Szolgáját elküldötte az atyjának szóló levéllel a postára. Mire az visszaért egy lövest hallott a szobából. Borohant és a szőnyegen elterülve találta gazdáját. A szőnyeg már csupa vér volt.

A revolver golyója a fejébe hatolt volt, átfurta a koponyacsontot és megsértette az agyvelőt is. — Az öngyilkosság okát sokféleképen magyarázzák. Egy bizonyos, hogy nem pénzszavár áldozata lett a fiatal hadnagy. Ez ellen szól egyszerű életmódja is.

Az öngyilkosság okat sokan szerencsétlen szerelemben keresik. Erről szóló verzió a következő:

Másfél évvel ezelőtt lépett ki a Ludovika akademiából Gyulay Gábor mint tiszt helyettes. Szolgálatlételre a debreczeni 3 honvedgyalog ezredhez osztották be. A sugártermetű, rokonszenves katonát katonai szorgalmáért bajtársai is hamar megszerették, alig 1 évig volt tiszthelyettes; — a mult év novemberében már h a d n a g y g y á lépett elő.

A hogy Debreczenbe helyezték, csakhamar megösmékedett egy előkelő özv. uriaszszony feltűnő szép szöke leányával. Azután gyorsan lángra lobbant a szíve is a leány szerelméért.

A leány szívesen vette a daliás hadnagy udvarlását, sőt rokonszenvevel is kitüntette.

Gyulay Gabort nagyon boldoggá tette az a tudat, hogy szíve választottja viszonzozza az ő szerelmét.

Ez a határtalan nagy szerelem vissza tartotta minden léhaskodástól, sőt csak nővelte nála a lelkiösmeretes pontoságot, a kötelesség-érzetet.

De nemsokára, mikor számítgatni kezdett, arra a keserű meggyőződésre jutott, hogy mélyszéles szerelme hiabavaló, a leány nem lehet az övé.

Közbe fel-fel csillant a biztató remény, hánha valami fordulhat, segíteni fog rajtuk. De úgy látszik, sokkal nagyobb akadály állta útját az ifjú boldogságának, semhogy azt leküzdhe te volna.

Pénteken este még kedélyesen beszélgett a bajtársával és barátaival. Senki sem sejtette, milyen emésztő gondolatok forrongnak agyában. Pedig már akkor elhatározta magát a végzetes tette, mely szerinte megoldja a kínzó kérdést.

Elhatározásában az is megerősítette, hogy a leány tegnap reggel hosszabb tartózkodásra elutazott a városból rokonai látogatására.

Talan éppen ez döntött a szerelmes ifjú tusakodó lelkében. Ki tudja?

Ma egész nap lakásán tartózkodott. — Reggel, alighogy felkelt, levelet írt, B-Ujjfaluban lakó édes atyjának, Gyulai László ev. ref. lelkésznek. A levelet tiszti legényétől küldte a postára. Mikor legénye visszatért, Gyulai még folyton írt és delután kevéssel 2 óra előtt az előszobában tartózkodó legénye egy lövést hallott. Nyomban ura szobájába nyitott. Borzalmas látvány tárult szeméi elé. Gyulai Gábor hanyatt feküdt a kereveten s **bal halántékából patakzott a vér.**

A legény az udvarbelieket értesítette a megrendítő esetről, ő maga pedig futott a közelben fekvő laktanyába orvosi segítséget.

A laktanyából csakhamar a hadnagy lakásán termett Tonay ezredorvos, ki az eszméletlenül levő hadnagy sebeit bekötözte. Azután kiszállította a honvédkórházba.

A golyó közvetlen a halánték mellett furódott a koponyába súlyos, életveszélyes sebet ejtve. Az agyvelőt is sértette.

A többi orvosok is kisiettek a kórházba és sebeit ismét bekötözték. A szívós természetű Gyulai még ekkor is eszméletlenül volt.

Orvosai nem sok reményt fűznek életben maradásához. Az öngyilkos 20 éves fiatalember szüleit értesítették fiuk cselekedetéről. — Gyulai Gábor esete nagy megdöbbenést s általános igazságot, mely részvétet kelt nemcsak bajtársai, de azok körében is, kik ösmerték az előzékeny, kedves modoru s rokonszenves hadnagyot.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság” május 1-i száma 20 képpel és a következő tartalommal jelent meg: »Szász Karoly« (Szász Karoly és neje arcképpel, házasságuk 40-ik évfordulója alkalmából.) Szűry Dénes-től. — »Költemények Szász Karolytól«: Az első hűnök (1848); Negyvenév (1898). — Rézénymar: »Dama« Történeli körkép, írta Baksay Sándor (Kinnach László rajzaival). »A francia zászló«, Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — »Arany János levelezése Szinyei Merse Felix-nél«. Latkóczy Mihálytól. — »A spanyol királyné és fia XIII. Alfonzó« (arcképpel). — Mac Kintey, az észak-amerikai Egyesült Államok elnöke« (arcképpel). — »Kuba szigete« (képekkel) Berecz Antaltól. — »Lövöldöző növények«. — Abonyi Lajos« (arcképpel). — »A ezisztenciek jubileuma« (képpel). — »A műcsarnok kiállításából« (képekkel, Bihari Sándor, Hary Gyula, Kriesch Aladar, Hegedűs László stb. festményei után). — »A világ haditengerészete« (képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára, negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., Egyetem utca 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Napi«-ra, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre csak 1 frt 20 kr.

Különlélek.

Az oroszok népszámlálása. Az orosz császári központi statisztikai hivatal most adta ki a legutóbbi népszámlálás eredményét. A kimutatás szerint az ötven európai kormányzóságnak 94.215.000 lakója van, — közülük 46.447.000 férfi és 47.767.000 nő. Az összes orosz alattvalók száma 126.366.000, a finnek, bukhariak, kivaiak, és külföldön tartózkodókkal együtt 126.411.000, közülük 63.253.000 férfi és 63.158.000 nő. — Ebből is arról lehet meggyőződni, — amit különben a statisztika régen meg is állapított, hogy a kevésbé civilizált nepeknél a férfiak száma túlhaladja a nőket, amit a nők gyengébb szervezetét túlhaladó erősb munkával terhelteéséből kimagyarázható nagyobb halandóságnak szoktak tulajdonítani.

A nóta hőse. A képviselőház multkori ülésén Thali Kalman Debreczen országgyűlési képviselője jóízű derűtséget keltett egy régi, század elejétől való nóta fölemlítésével. Azt mondja a nóta:

»A dorogi plebános ur Dunántul
Keservesen nyögve beszél magyarul,
Majd megful.

Hadu-Dorog városában Tiszántul
Prédikál az orosz pap is magyarul
Tiszántul — magyarul.

Egy olvasónk most megírja, ki volt az a plebános, kiről szól a nóta. Nem más, mint **Tarkovich Gergely**, az első eperjesi püspök, ki 1843-ban halt el. Tarkovich 1793—1797 ig volt dorogi lelkész, de hívei nem lévén megelégedve vele, mivel csak törte a magyar nyelvet, egy évi működése után az ungvár-kehelyi plebániára ment át, hol a hívők orosz prédikácót halgattak. Tarkovich különben rendkívül eszes és szent életű pap volt, ki egész életében sajnálta, hogy nem lephetett be a jezsuita rendbe, melyet éppen akkor töröltek el, mikor ő beakart lépni. Magyarul azonban püspök korában sem tudott jól megtanulni Tarkovich.

Spanyol pápista türelmetlenség. Szomorú világot vet a spanyol pápista türelmetlenségre az a nyílt levél, a melyet a Valencziában megjelenő »Antorcha Valentin« című napilap közöl. A nyílt levél, mely a bírósághoz van intézve, fe panaszolja, hogy miután a városban egy betörés történt s a betörő egy protestáns imakönyvet felejtett ott, a népdühe a protestánsok ellen indult fel s nem tarthatnak még istentiszteletet sem, mert a fanatikus pápisták betörnek még az imaházakba is s botránys magaviseletükkel lehetlenné teszik az ahítatókodást. Ez az állapot már jó ideje tart, de még eddig sem a városi hatóság, sem a rendőrség nem vitt róla tudomást, úgy hogy a zaklatott protestánsok a bíróság védelméhez kénytelenek folyamodni. Ékes példája ez is a »keresztény« türelmetnek és felvilágosodásnak.

Felszámolás a poroszországi tábornokokról. A felszámolás Poronov tábornok a főbőnök, a kit evvel kezdett körökben nagyon jól ismernek. A tábornok alapítója és elnöke volt a Palesztina-társaságnak, melynek az a feladata, hogy az orosz zarandokokat Palesztinába juttassa és az ottani orosz intézményeket támogassa. Állásánál fogva számos összeköttetés volt a kormánykörökkel, Joannics Filippov birodalmi számvevővel is. Ezzel az úrral azonban összeveszett a tábornok, ki később, mikor anyagi viszonyai mostohák lettek, rendjelekkel kezdett kereskedni. Ebben a dolában alítólag a nem rég elhunyt Mihály szerb metropolitával szűrté össze a levelet. Egy Takova-rendet ezer, egy szent Száva-rendet ezerkét száz rubelért adtak. A manipulációnak azonban nyomára jöttek és a tábornokot nyugalomba küldték. Nagyon rossz helyzetbe jutott. Ekkor egy külföldi katonai attasénak alítólag az osztrák-magyar nagykövettől alkalmazottnak azt az ajánlatot tette, hogy jó pénzért adja neki az orosz mozgósítási terveket, valamint több vár tervrajzát. Ajánlatát elfogadták. A tábornok ekkor,

hogy a szükséges terveket megszerezze, — 19 éves csodaszép leányát is fölhasználta eszközül. A kisasszonynak az volt a feladata, hogy olyan befolyásos nagytekinélyű embereket gyűjtsön apja házához, akiktől azután szolgálatukért szolgálatokat lehet várni. Ezek között volt Turcsaninov, a Péter-Pál erőd parancsnokának szárnysegéde, fiatal katonatiszt, aki résztvett az orosz-török háborúban és több kitüntetéssel ért vissza. A másik befolyásos ur Lochwitzki volt, aki a hadi-intendeturánál szolgált, — fiatal ember, a ki apja kiváló előkelő pozíciója révén fenyves jövendő küszöbén állott. Turcsaninov állásánál fogva — a Péter-Pál erőd templomában vannak eltemtve az orosz csárok — ismerle az egész uralkodó családot. Minden tervet elárult és árulása különösen bántotta a cárt. A harmadik, akit a tábornok leánya szép szemével lebilincsel. Abdurrahman vezérkari tiszt volt, aki annak idején a török-orosz háborúban foglyul esett s átlépett az orosz hadseregbe. Ez a vezérkar térképrajzoló intézetének az élen állott, ezenkívül szép jövedelmet húzott a keleti nyelvek tanításáért is. A felesége is gazdag asszony volt. A társaságot — úgy látszik — ez az ember árulta el.

Ezeket az emberket egytől-egyet politikai jogaik elvesztésére ítélték és Szibériába száműzték, hol kényszer munkát végeznek néhány évig. A legszigorúbban természetesen Poronov tábornokot sújtotta a bíróság: 12 évi kényszermunkára ítélt, szünet nélkül megláncolva.

KÖZGAZDASÁG.

A miniszterium és a gazdasági tudósítások. — A földművelésügyi miniszter a gazdasági tudósítókhoz a következő felhívást intézte: A vetések állásán netani elemi csapások vagy más váratlan események okozta oly változásokról, melyek a rendszeres tudósítások útján bejelentett terméskilátásokban számottevő eltérést vagy különbséget okoznak, minden időben s esetenként is gyors és pontos értesülést ohajuk nyerni, de különösen súlyt fektetek arra, hogy az ilyen körülmények felől lehetőleg azonnal tájékoztatást nyerjenek akkor, ha a tudósító urak által beküldendő jelek elküldésének megtörténte (tehát az illető hónap 10-ike, 20-ika és 30-dika) és az itteni feldolgozás után való közzétételnek időpontja közt (a mi rendszerint a beküldéstől való 5-dik napon: tehát az illető hó 15-én, 25-én s a következő hó 5-én fog történni) következik be olyan előre nem látott körülmény, mely a tudósító ur által legutóbbi tudósításában bejelentett terméskilátást számba vehető mértékben befolyásolhatná, illetőleg módosíthatná. Igen kívánatos tehát, hogy az ilyen körülmények nekem lehetőleg haladéknélkül tudomásomra jussanak, oly czébből, hogy az e helyről közzéteendő vetési tudósításokban az ennek folytán netán szükséges módosítások vagy változtatások még idejekorán foganatosíthatók legyenek.

Ugyanazert felkérem a gazdasági tudósító urakat, hogy különösen amennyiben ily természetű események a havi rendszeres tudósítások postára tetele után — tehát anélkül, hogy azokról a felküldött tudósításban már jelzés történt volna, — de az ezen tudósítás alapján közzéteendő jelentés publikálásának ideje előtt (tehát a hó 1. és 4., illetve 10. és 14. és 20—24. közt) napokon) bekövetkeznének, erről a rendelkezésre bocsátott hivatalos távirati úrlapok felhasználásával azonnal lehetőleg pontos jelentést tenni sziveskedjék, akként, hogy ezen jelentés legkésőbb 4-én, 14-én, illetve 24-én estig ide beérkezzen. A kérdéses távirati jelentésekben mindig sziveskedjek jelezni azt is, hogy a bekövetkezett váratlan körülmény a tudósító ur nézete szerint mily mervü esökkenést fog a várható terméshozamban előidézni?

Ezen kérsomet egyelőre a f. évi majus 6-tól szeptember hó 30-ig terjedő időre terjesztem ki, megjegyzem, hogy a tudósító uraknak ismételt emlékeztetése okából felhívásomat a szóban forgó időszak alatt a Föld-

mivelési Értesítő minden egyes számában lehető szembetűnő módon közzé fogom tétetni.
Darányi, s. k.

Budapesti gabonatözsde

ápril. 30.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki »	79	—00—00	—	00.00—00.00
»	76	14.75—14.80	80	—
»	77	14.90—14.95	81	00.00—00.00
»	78	15.05—15.15	82	00.00—00.00
Festvidéki ó	79	15.20—15.25	—	—00—
»	79	14.70—14.75	80	—
Fehérmegyei ó	76	14.85—14.95	81	—
»	78	15.—15.10	82	00.00—00.00
»	79	15.15—15.20	—	—
Bácskai ó	76	14.80—14.85	80	00.—
»	77	14.95—15.05	81	00.00—
»	78	15.10—15.20	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
»	78	—	80	—
»	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Roz elsőrendű új	70—72	8.80 8.85
» másodrendű »	—	8.70 8.70
Árpa takarmánynak »	60—62	6.50 6.80
» égetni való —	62—64	7.00 7.50
» sertőzdei —	64—66	8.— 9.50
Zab — új	39—41	6.45 6.80
Tengeri bánsági — új	—	5.20 5.25
» más nemű »	—	5.15 5.20
Repeze bánsági	—	12.50 13.25

Sertés vásár.

ápril. 30.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon feüli sulyban 57—58 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 57—58 krajczár Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 kraje árig.

Sertéslétszám: 1898. évi május. 30-án napján volt készlet 36.207 darab, 1898 május hónap 1-ső felhajtattott 1998 drb, 1898 május hónap 1-ső napján elszállított 29 darab 1898 május hó 2-ik napjára maradt készletben 38.176 darab. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

CSARNOK.

A Herkules.

(Folytatás és vége.)

Az utolsó országos vásár alkalmával Rossignol urnál eg ik reggel rendkívül elegáns fiatal uri ember tett látogatást, rövid és bizalmas megbeszélés czéljából. Egyes emberek hamar megértetik magukat. Egy peroz mulva Rossignol ur már tudta, hogy a fiatal ember vicomte Edgar de la Bidonniére, kinek jelentékeny érdeke, hogy még az este egy legyőzhetlen birkozó hírébe jusson. Ennek különben végtelen megindító és érzékeny története volt.

A szép vicomte Edgar de la Bidonniére ugyanis mindenáron el akarta venni Estella Michonnet kisasszonyt, a ki nagyon kedves és még sokkal gazdagabb volt. Estella Michonnet kisasszony azonban szenvedélyesen szeretete a sportot, s csak olyan férfiak hatottak rá, akik jártasak voltak a lovagi játékokban. Minden nyilvános versenyben győztesen részt ve-

vőért rajongotts díj alapítványt tett az olympusi versenyekre.

Ekkor a vicomte egyetértve reménybeli apósával, a ki nem ellenezte a házasságot a következő tervet gondolta ki. Mintegy véletlenül a neuiy-i országos vásarra viszik Estelle kisasszonyt. A vicomte úgy fog tenni, mintha hirtelen szeszélyből bujnék a birkozó öltözetbe. S ha Estelle kisasszony még akkor sem adta volna neki kezét, mikor az etablissement legerősebb birkozóját, mint egy gyermeket, a földre fektetti.

— Ön el fog bukni, Herkules ur, szölt Rossignol ur. És könnyedén jászva oralancaza függővel hozzá tette:

— Háromszáz frankba fog kerülni. Száz a birkozóé. — kétszáz pedig az etablissementé.

A vicomte habozás nélkül vett elő tárczájából három kék bankjegyet, a két gentleman kezét szoritott. A mi Herkulest illeti, ő nem volt már ujoncz s így nem volt előtte a csalásnak ez a neme ismeretlen, az ígért jutalom örömeben pedig már előre megígérte, hogy rövid és látszólagos ellenállás után össze hagyja magát csavarni, mint egy palacsintát.

A programot kezdetben a legnagyobb pontossággal betartották. Michonnet kisasszonynak rendkívül tetszett a neuiy-i vásarra való kirándulás es magától jött arra a gondolatra, hogy meg kell nézni az akrobatákat. Mikor a vicomte egy birkozó ruhát kért, ez sem tetszett vissza a kisasszonynak, sőt elenkezőleg meg volt győződve, hogy a legjobb nevelésű urral van dolga. S a mint őt a porondon látta, a mint a valóban híres Herkules előtt megadta a kellő tiszteletet, akkor valami eddig nem ismert szivből eredő nagyrabecülés keletkezett keblében a fiatal ember iránt. Herkules, a ki jó színész volt, előkészítette a maga kudarcát amennyiben ugyanis a végső győzelem előtt több kisebb triumfust aratott vele. Szó sem férhetett ahhoz, hogy a magas rangú gavallér hatalmas erővel rendelkezik. Herkules ugy lett, — mintha elakadt volna lelegzete s egy kis pihenőt kért. Mint a sortűzek, ugy hangzottak a »bravó« kiáltások. Az amatőrt éltették az arénában.

S a második összecsapásnál Herkules még jobban szuszogott, csaknem nyöszörgött. Kétszer csaknem mindkét vállával érte a földet, csak a végső pillanatban állt ismét föl egy ügyes ugrással. A nézők dobogtak lábaikkal és kihívó tekinteteket vetettek Rossignol urra, a ki zavart arc kifejezéssel vonogatta vállait. Estelle kisasszony ittias volt a vicomte iránt csak az imént ébredt szerelmétől... Ekkor... Ah! Jó istenem!...

Látszólagos veresége közben futólagos tekintetet vetett Herkules a közönségre, mikor hirtelen csillapulni kezdett keblének zihálása es areza elhalványult. Az a második rangú előkelő megjelenés, fenyves, de könnyelműségre valló parisi öltözetben, a kit az előkelő világiak serege rajongott körül, hiszen az Diska volt, Diska, a czicányleány, aki szintén megszökött Toulouseből s ő is az lett, a mi a többi és szép leányokból lesz Párisban.

S mivel ő megismerte őt, a leány megfogja őt ismerni bizonyosan. S az ő szeméi előtt folytassa ezt a siralmas komédiát s egy ilyen kis csenyevészszel győzesse le magát!...

Régi álma, hogy megmutassa neki erejét, a düh, hogy nem mutathatta meg neki erejét és ügyességét, a szerelem által előidézett becsvágy valóságos állatiasságot oltott bele ebben a pillanatban... Megfelekedezett a kapott pénzről és szerződésről s elkezdte a kétségbeesett vicomte-ot, mint egy kovászos tésztát, dagasztani, miközben hatalmas karjai kezé csavarta őt és földhöz vágdosta egy párszor, mint egy ángolnát, melyet agyon akarunk ütni. Egyszerűen a hátára fektetni — ah! mit! Hiszen ez nagyon közönséges volna; Vagy négyszer-ötször megcsóválta őt a levegőben, mint a macska az egeret, azután összecsavarta, majd meg ismét kiegyenesítette és laposra nyomta az orrát, mikor a hátára fektette s egész testével reá dőlt. S a nagy-lelkű nézők ordítottak örömlükben:

— Brávó! Éljen a birkozó! Éljen a birkozó!

Es Estelle kisasszony így szölt: — Milyen felséges ember ez a Herkules! Papa, ehhez megyek feleségül. A teljes legyőzetés után a vicomte olyan volt, mint egy fátyol, mely a sarba esett. Kanalkint el lehetett volna vinni a küzdterről. — Rossignol ur el volt ragadtatva. Eltekintve akrobatája szép reklamájtól, meg volt győződve, hogy a vicomte nem fogja visszakérni pénzét.

Herkules még mindig egészen zavart volt. Diskára tekintett s mikor a gitán-né az ő győzelme iránt közönyösen még csak egy tekintetere sem méltatta, hanem tovább kaczerkodott a gavailerokkal, akkor lassan leeresztette kezét nedves homlokáról szempilláira s a mi ekkor ujjáról legördült — egy köny volt.

Ford. Commes.

Nyilt-tér.

Czipő üzlet áthelyezés.

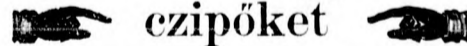
Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

czipő raktáramat

főpiacz, Swetics-féle házba (Weisz Sándor volt üzletnelyiségébe) közvetlen a Dréher sörcsarnok mellett helyeztem át.

Ajánlok ez alkalommal kitűnő gyártmányu

női, férfi és gyermek

czipőket

szabott gyári árak mellett. Az árak a czipő talpán vannak bevésve. **Alkuncs.**

Reschofsky Ig.

czipőgyáros.

Steiner Gyula

üzletvezető.

valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhöz szállítva. **Minták pósta fordultával.**

Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben,

(es. és kir. udvari szállító)

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s szineken

Csödalatti kiárulás.

Eisler Izidor és társai cég csőd-ügyében a debreczeni kir. törvényszék mint esődbíróság 702798. P. számú végzésével a kiárulást engedélyezvén a kiárulás nevezett cégnek Piacz-utcai üzletében a főposta mellett mai napon megkezdett.

A csödtömeggondnok

Férfi szabó műhely áthelyezés.

Szíves tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy

férfi szabó műhelyemet

főpiacz és csapó-utca sarkán levő Alföldi tőpénztár épületébe, a Bika szállodával szemben helyeztem át.

Ez alkalmat egyszerszint megragadom, hogy m. t. megrendelőimnek eddigi pártfogásukért hálás köszönetet mondjak, kérvén egyúttal, hogy régi számos éveken keresztül tapasztalt jóindulatukban és támogatásukban továbbra is részesíteni kegyeskedjenek. — Elfogadok mindenféle

férfi ruhák készítését

a legújabb divat szerint, ugyszintén férfi ruhákat tisztításra, vasalásra és javításra mérsékelt árak mellett.

Tisztelettel

Klein Dávid

férfi szabó.

Bejártat úgy a piacz felől, valamint a Csapó-utczáról.

Beocsini, Portlandt, Román cement

és

kőbányai disztégla gyári raktár.

Zsákonkénti és vagononkénti eladás.

Elismert legjobb cement.

Csapó-, Kis-Szappanos-utca 407.

Stegmüller Árpád

építésznél.

Bolthelyiség áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy legrégebb és legnagyobb

női- és gyermek-kalap raktáramat

főpiaczon Miklós-utca sarkán, Czégely-házba helyeztem át s ott oly dúsz raktárom van felhalmozva, hogy indítatva érzem magamat az összes

tavaszi és nyári új divatu

czikkeimet felette jutányos árban a n. é. közönség rendelkezésére bocsájtani. Gyászkalapokat 6 óra alatt.

Tisztelettel

Emerich Arnold

Főtér, Czégely-ház a Miklós-utca sarkán.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSKENDŐKET

házi ipari mezőgazdasági építkezési és egyéb nyilvános czélokra kéz- járgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harang állványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Bizmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCIUT 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

4225—1898.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a Kisuj-utca 1757. sorszámu u. n. Varga-szin telken emelendő két emeletes bérház építési munkáinak biztosítására zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

A munkálat előirányzata :

1. Föld-, kőmives és elhelyező munka	77090	frt 84	kr
2. Kőfaragó munka	11542	» 04	»
3. Pala és cserépfedő munka	1936	» 12	»
4. Ács-munka	7532	» 73	»
5. Asztalos munka	16563	» 56	»
6. Szobrász munka	1792	» 60	»
7. Lakatos munka	3219	» 40	»
8. Badogos munka	5190	» 50	»
9. Vasneműek	14364	» 83	»
10. Szobafestő munka	1912	» —	»
11. Mazoló munka	2268	» 10	»
12. Üveges munka	3858	» 21	»
13. Kályhás munka	3405	» —	»
14. Vizvezeték és csatornázás	11150	» —	»
	161,825	frt 93	kr.

azaz Egyszázhatvanegyezer nyolczszáz huszonöt forint és kilenczvenhárom krajczár.

A munkálatok külön-külön és együttesen is kiadatnak.

Minden ajánlattevő köteles a pályázata tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5% bántépénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban f. é. május hó 16-án d. u. 5 óráig a házipénztári hivatalnál letétben helyezni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

A pályázatban részvehet minden képesített iparos.

Pályázni lehet akár az előirányzati árra vonatkozó százalék engedménnyel akár az egyes munkákra vonatkozó külön egységárrakkal, csak az költetvén ki, hogy az egyes munkák körülírását sem a százalék engedmény, sem az ajánlati egységár meg nem változtathatja.

Az ajánlatba engedmény vagy egységárak olvashatóan, tisztán és betűvel kiirandó. Ajánlattevő ajánlatában köteles kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket, a helyi viszonyokat ismeri, azokat magára kötelezőnek elvállalja.

A kéllően bélyegezett írásbeli zárt ajánlatok folyó 1898. év május hó 17-én d. e. 11 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be. A beérkező ajánlatok f. é. május hó 18-án d. e. 10 órakor a városház nagytanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve beadott, távirati vagy utóajánlatok, valamint hiányosan kiállított ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatok biztosításáról más uton gondoskodhassék.

Minden ajánlattevő ajánlatával, az ajánlat felbontásától számított 60 napig kötelezettségében marad.

A ter, költségelőirányzat, vállalati feltételek a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1898. évi ápril hó 23-án.

A városi tanács.